ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 27. 9. 199 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

382

ZÁKON

z 18. septembra 1990

o rodičovskom príspevku

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Na zlepšenie podmienok rodín starajúcich sa o malé deti sa poskytuje ako štátna dávka rodičovský príspevok (ďalej len „príspevok“).

Podmienky nároku a doba poskytovania

§ 2

(1) Nárok na príspevok má rodič, ak sa osobne celodenne a riadne stará aspoň o jedno dieťa vo veku

a) do troch rokov alebo

b) do siedmich rokov, ak ide o dieťa, ktoré podľa posudku (rozhodnutia) príslušného štátneho orgánu[1]) je dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť alebo mimoriadnu starostlivosť osobitne náročnú.

(2) Podmienkou nároku na príspevok tiež je, že rodič a dieťa majú trvalý pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Rodičom sa na účely tohto zákona rozumie tiež iná osoba než matka alebo otec dieťaťa, pokiaľ prevzala dieťa do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov. Za dieťa prevzaté do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov sa považuje osvojené dieťa, ktoré bolo prevzaté do tejto starostlivosti na základe rozhodnutia príslušného orgánu, dieťa, ktorého rodič zomrel, a dieťa manžela, ktoré mu bolo zverené do výchovy rozhodnutím súdu.

§ 3

(1) Príspevok sa poskytuje, len ak rodič nemá v dobe starostlivosti o dieťa nárok na mzdu (plat, pracovnú odmenu) alebo iný príjem zo zárobkovej činnosti ani nepoberá peňažné dávky nemocenského zabezpečenia nahrádzajúce príjem zo zárobkovej činnosti, príspevok pred nástupom do zamestnania[2]) alebo príspevky patriace občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou v dobe ich pracovnej rehabilitácie,[3]) pokiaľ sa v nasledujúcich ustanoveniach neustanovuje inak.

(2) Ak rodič v dobe, keď sa stará o dieťa uvedené v § 2 ods. 1, má nárok na peňažné dávky nemocenského zabezpečenia nahrádzajúce príjem zo zárobkovej činnosti, príspevok pred

nástupom do zamestnania[2]) alebo príspevky patriace občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou v dobe ich pracovnej rehabilitácie,[3]) ktorých výška je nižšia, než je príspevok (§ 7 ods. 1 a 2), príspevok sa poskytuje vo výške rozdielu medzi týmto príspevkom a uvedenými dávkami (príspevkami).

§ 4

(1) Príspevok patrí, aj keď je rodič zárobkovo činný, ak

a) je zamestnaný po dobu dojednanú najviac na dve hodiny denne alebo jeho príjem zo zárobkovej činnosti bez odpočítania dane nepresahuje 800 Kčs mesačne, alebo

b) ide o slobodného, ovdoveného, rozvedeného alebo z iných vážnych dôvodov osamelého rodiča, ktorý nežije s druhom,

a dieťa, o ktoré sa stará, nie je umiestnené v jasliach (v materskej škole), prípadne v obdobnom zariadení a rodič mu po dobu zárobkovej činnosti zabezpečil potrebnú starostlivosť inou osobou.

(2) Príspevok patrí, aj keď rodič poberá nemocenské alebo peňažnú pomoc v materstve zo zárobkovej činnosti uvedenej v odseku 1; § 3 ods. 2 tu neplatí.

(3) Podmienka osobnej celodennej starostlivosti o dieťa sa považuje za splnenú, ak ide o prípady uvedené v odseku 1 a tiež ak ide o žiakov a študentov, ktorí sa sústavne pripravujú na budúce povolanie štúdiom alebo predpísaným výcvikom s výnimkou študentov vojenských vysokých škôl a študentov škôl v zahraničí, pokiaľ po dobu štúdia nie sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní a pokiaľ dieťa nie je umiestnené v jasliach (v materskej škole), prípadne v obdobnom zariadení. Za umiestnenie dieťaťa v jasliach (materskej škole), prípadne v obdobnom zariadení sa nepovažuje pravidelná návšteva liečebno-rehabilitačných zariadení, ktorá neprevyšuje štyri hodiny denne.

§ 5

Ak je dieťa zo zdravotných dôvodov v ústavnom ošetrovaní po dobu dlhšiu než tri mesiace, príspevok začínajúc štvrtým mesiacom nepatrí.

§ 6

Pri starostlivosti o to isté dieťa patrí príspevok len raz; ak podmienky nároku na jeho priznanie spĺňa viac osôb a ak sa nedohodnú, ktorá z nich bude príspevok poberať, patrí príspevok prednostne v poradí matka, otec, iná žena.

§ 7
Výška a výplata

(1) Príspevok je 900 Kčs za každý kalendárny mesiac.

(2) Ak príspevok patrí len po časť kalendárneho mesiaca, je jeho suma za jednotlivé kalendárne dni 30 Kčs.

(3) Príspevok sa vypláca mesačne pozadu, a to najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa splnili podmienky nároku na príspevok.

(4) Príspevok sa nevypláca do cudziny.

(5) Príspevok nepodlieha dani a nemožno ho tiež postihnúť výkonom rozhodnutia nariadeným súdom alebo správnym orgánom.

§ 8
Uplatnenie nároku

(1) Nárok na príspevok uplatňujú

a) pracovník v pracovnom pomere a osoby, ktoré sú zúčastnené na nemocenskom poistení ako pracovníci, u toho, kto vykonáva ich nemocenské poistenie,

b) členovia poľnohospodárskych družstiev, u ktorých obsahom členstva je aj pracovný vzťah, v družstve, v ktorom sú pracovne činní,

c) vojačky a vojaci v činnej službe, príslušníčky a príslušníci Zboru národnej bezpečnosti a zborov nápravnej výchovy na orgánoch, ktoré vykonávajú ich nemocenskú starostlivosť,

d) ostatné osoby na príslušnom štátnom orgáne.[4])

(2) Ak má rodič dve alebo niekoľko zamestnaní (zárobkových činností), zvolí si, u koho z tých, kto vykonáva jeho nemocenské poistenie (zabezpečenie), uplatní nárok na príspevok.

§ 9
Zánik nároku

Nárok na príspevok za kalendárny mesiac zaniká uplynutím troch rokov od posledného dňa v mesiaci, za ktorý príspevok patril.

§ 10
Povinnosti pri poskytovaní príspevku

(1) Rodič, ktorý uplatňuje nárok na príspevok podľa tohto zákona, je povinný preukázať skutočnosti, ktoré sú potrebné na jeho priznanie.

(2) Príjemca príspevku je povinný oznámiť platcovi príspevku do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach, ktoré sú rozhodné pre jeho poskytovanie.

§ 11
Zmena a vrátenie príspevku

(1) Ak sa zmenia alebo odpadnú skutočnosti rozhodné pre nárok na príspevok alebo jeho výšku alebo ak príspevok bol priznaný neprávom alebo v nesprávnej výške, príspevok sa odníme alebo zníži odo dňa, keď nastal niektorý z uvedených dôvodov pre tieto opatrenia; ak však už bol vyplatený, odníme sa alebo zníži odo dňa nasledujúceho po poslednom dni, za ktorý bol už vyplatený. Zvýšenie príspevku sa vykoná odo dňa, od ktorého patrí.

(2) Ak príjemca zavinil, že príspevok bol vyplatený neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinný ho vrátiť; to platí najmä, ak príspevok vylákal, zamlčal niektorú rozhodnú skutočnosť alebo nesplnil inú povinnosť uloženú týmto zákonom. O povinnosti vrátiť preplatok rozhoduje príslušný štátny orgán.[5]) Nárok na vrátenie príspevku poskytnutého neprávom alebo v nesprávnej výške zaniká uplynutím jedného roka odo dňa, keď príslušný štátny orgán túto skutočnosť zistil, najneskôr však uplynutím troch rokov odo dňa výplaty príspevku. Proti rozhodnutiu o povinnosti vrátiť preplatok, ktoré bolo vydané v odvolacom konaní, možno podať opravný prostriedok na krajský súd.[6])

(3) Sumy neprávom prijaté, pokiaľ je príjemca povinný ich vrátiť na základe vykonateľného rozhodnutia, môžu sa zraziť aj z bežne vyplácaného alebo neskôr priznaného príspevku alebo zo mzdy (platu, pracovnej odmeny) alebo iného príjmu zo zárobkovej činnosti; pritom platia obdobne predpisy o sumách, ktoré nemožno zhabať pri výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.[7])

§ 12
Konanie o príspevku

(1) O príspevku rozhoduje orgán príslušný na vykonávanie nemocenského zabezpečenia, na ktorom je rodič zúčastnený; pre rozhodovanie o príspevku, pre konanie o ňom a pre jeho výplatu paltia obdobne predpisy o nemocenskom zabezpečení.

(2) V ostatných prípadoch rozhoduje o príspevku a vypláca ho príslušný orgán [§ 8 ods. 1 písm. d)]; pritom postupuje podľa správneho poriadku.

(3) Pre úlohy organizácií a príslušné štátne orgány, ako aj pre vykazovanie, zúčtovanie a úhradu príspevku medzi organizáciami a príslušnými štátnymi orgánmi platia obdobne predpisy o nemocenskom zabezpečení.

(4) Ak príspevok namiesto príslušného platcu vyplatil platca neprísluš ný, nejde o preplatok, pokiaľ bol na výplatu v kalendárnom mesiaci nárok a príspevok sa vyplatil iba raz; v takom prípade sa vyplatené sumy príspevku medzi platcami príspevku navzájom neuhrádzajú.

§ 13
Súčinnosť pri poskytovaní príspevku

Orgány, zariadenia alebo osoby poskytujúce zdravotnú, sociálnu alebo inú starostlivosť o deti a mládež podávajú v odbore svojej pôsobnosti orgánom príslušným na rozhodovanie o nároku na príspevok na ich žiadosť správu o okolnostiach, ktoré sú rozhodné pre vznik a trvanie nároku na príspevok.

§ 14
Odstraňovanie tvrdostí

(1) Tvrdosti, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní tohto zákona, môžu odstraňovať príslušné štátne orgány,[8]) a ak ide o vojačky (vojakov) v činnej službe, príslušníčky (príslušníkov) Zboru národnej bezpečnosti a zborov nápravnej výchovy, orgány príslušné na odstraňovanie tvrdostí na úseku nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách.

(2) Proti rozhodnutiu podľa predchádzajúceho odseku nie je prípustné odvolanie.

§ 15
Splnomocňovacie ustanovenie

Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nariadením primerane zvýši sumy uvedené v § 4 ods. 1 písm. a) a v § 7 ods. 1 a 2, ak sa mzdy zvýšia aspoň o 5 %.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 16

(1) Príspevok podľa tohto zákona nahrádza materský príspevok poskytovaný podľa doterajších predpisov.

(2) Ak sa ku dňu účinnosti tohto zákona poskytuje materský príspevok vo výške 1300 Kčs mesačne, patrí v tejto sume materský príspevok aj po tomto dni, a to podľa predpisov platných predo dňom účinnosti toho zákona. Ak sa však príjemca vzdá tohto materského príspevku, patrí príspevok vo výške a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(3) O nárokoch na materský príspevok, ktoré vznikli predo dňom 1. októbra 1990 a o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, sa za dobu pred 1. októbrom 1990 rozhodne podľa predpisov platných pred týmto dňom.

§ 17

Zrušuje sa

1. zákon č. 107/1971 Zb. o materskom príspevku v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb., zákona č. 110/1984 Zb., zákona č. 50/1987 Zb. a zákona č. 180/1990 Zb.,
2. vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 130/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o materskom príspevku, v znení vyhlášky č. 56/1987 Zb. a vyhlášky č. 259/1990 Zb.

§ 18
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbrom 1990.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

1) § 8 písm. n) č. 4 zákona Českej národnej rady č. 114/1988 Zb. o pôsobnosti orgánov Českej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.§ 11 písm. b) č. 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 106/1988 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

2) § 23 a nasl. vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 195/1989 Zb. o zabezpečení pracovníkov pri organizačných zmenách a občanov pred nástupom do zamestnania.

3) § 83 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.§ 119 a 120 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1989 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení.

4) § 8 zákona Českej národnej rady č. 114/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.§ 10 zákona Slovenskej národnej rady č. 106/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

5) § 8 písm. a) č. 6 zákona Českej národnej rady č. 114/1988 Zb. v znení neskorších pedpisov.§ 10 písm. a) č. 20 zákona Slovenskej národnej rady č. 106/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

6) § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

7) § 276 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

8) § 2 ods. 3 zákona Českej národnej rady č. 114/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.§ 2 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 106/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 137, fax: 02/52442853, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.